

Codice del candidato:

Državni izpitni center

I SESSIONE D'ESAME

SLOVENO COME LINGUA SECONDA NEL TERRITORIO BILINGUE DELL'ISTRIA SLOVENA

==== Prova d'esame 1 ====

- A) Comprensione del testo
- B) Conoscenza e uso della lingua

13 giugno 2006 / 90 minuti (30 + 60)

*Al candidato è consentito l'uso della penna stilografica o della penna a sfera.
Al candidato è consegnato il fascicolo con allegati i testi 1 e 2 - staccabili -
da analizzare, e due schede di valutazione.*

MATURITÀ GENERALE

INDICAZIONI PER IL CANDIDATO

Per iniziare a scrivere attendi il via dell'insegnante preposto.

Leggi attentamente le istruzioni all'interno.

Incolla il tuo codice o scrivi il tuo numero di codice nello spazio apposito su questa pagina in alto a destra.

Questa prova è composta dagli esercizi A e B che si ricollegano al testo base.

La prova d'esame A presenta 13 quesiti. Anche la prova d'esame B ne presenta 13. Ti suggeriamo di impiegare 30 minuti per l'esercizio A e 60 minuti per il B.

Scrivi le risposte negli appositi spazi in modo chiaro e leggibile. Scrivi in corsivo, non usare le lettere in stampatello.

Accanto ai quesiti, sul lato destro, è evidenziato il punteggio possibile.

Abbi fiducia nelle tue possibilità.

Buon lavoro.

Questa prova ha 11 pagine scritte e 1 pagina bianca.

Izhodiščni besedili k 1. izpitni poli

Besedilo 1

TRŽNE RAZISKAVE IN ANALIZE • TURIZEM • 12

Turistične znamenitosti so pomemben del turistične ponudbe države

- 1** Turistična znamenitost je objekt ali kraj, ki ima naravne lepote ali je kulturno-zgodovinski spomenik oziroma objekt ali kraj, kjer se odvijajo kulturno-zabavne in športne prireditve. Turistične znamenitosti so dostopne vsem obiskovalcem, saj turistične znamenitosti lahko obišče prav vsak.

NATAŠA SLAK, NATASA.SLAK@SLOVENIA.INFO

Natančnejša analiza podatkov Statističnega urada RS (SURS) in raziskave med obiskovalci turistično informacijskih centrov po Sloveniji (vir: STO) nam dajo zanimive ugotovitve o obiskanosti naših turističnih znamenitosti.

- 2** Zanimiv je podatek, ki kaže, da je v raziskavi med obiskovalci turistično informacijskih centrov po Sloveniji kar 6 % anketirancev navedlo, da je njihova najpomembnejša dejavnost na kratkem počitnikovanju v Sloveniji prav ogled kulturnih, zabavnih in športnih prireditev. Med najpomembnejšimi motivi za prihod v Slovenijo je kar 45 % anketirancev navedlo, da imajo kulturne znamenitosti in ponudba kulturnih prireditev med motivi, ki so jih pripeljali v Slovenijo, velik oz. zelo velik pomen. Le osmim odstotkom anketiranih te znamenitosti niso pomembne.

Italijani cenijo kulturne znamenitosti

- 3** Med tujimi turisti, ki so navedli, da so jim kulturne znamenitosti pomembne, najbolj izstopajo Italijani. Še bolj zanimiv je podatek, da je v raziskavi med tujimi turisti v Ljubljani v poletni sezoni 2004 (vir: STO, Zavod za turizem Ljubljana) kar 84,3 % anketirancev odgovorilo, da je ali si še bo ob obisku v Ljubljani ogledalo znamenitosti. Da bi si znamenitosti ogledali, je odgovorilo 85,2 % Italijanov, 85,9 % Britancev, 88,2 % Američanov, 88,5 % Avstrijcev in 78,3 % Francozov.
- 4** Največji delež tistih, ki si znamenitosti ne želijo ogledati, najdemo med Nizozemci (28,6 %) in med Španci (25,0 %). Posebej smo jih spraševali tudi o tem, ali nameravajo obiskati razstave, muzeje, gledališke predstave in ali se nameravajo udeležiti organiziranega ogleda mesta. Obiska muzejev se namerava udeležiti 37,1 % anketirancev, 17,4 % anketirancev je obiskalo razstave, v gledališče se je odpravilo 4,1 % anketirancev, organiziranega ogleda mesta pa se je poslužilo 23,6 % anketirancev (op. Možnih je bilo več odgovorov, zato seštevek navedenih deležev lahko znaša preko 100 %).
- 5** Ugotovili smo, da so razstave bolj zanimale Američane in Avstralce, koncerti Belgijce, na organiziran ogled mesta se je odpravilo največ Avstralcev, Švicarjev in Italijanov. Angleži in Belgijci so največkrat navedli odgovor »Ob večerih bom v pubih, lokalih ali restavracijah.« Tudi hrana je lahko kultura. Celo med obiskovalci slovenskih zdravilišč (vir: STO) – kjer smo ravno tako izvedli raziskavo – je 15 % anketirancev, ki so navedli, da so zelo velik vpliv pri odločitvi za obisk zdravilišča v Sloveniji imele kulturne znamenitosti in prireditve.

Na prvem mestu Postojnska jama

- 6** V naših raziskavah podrobneje nismo spraševali, katere znamenitosti so obiskali, predvidevamo pa lahko, da so najverjetneje obiskali Postojnsko jamo, muzej na Blejskem gradu in Virtualni muzej ter razgledni stolp na Ljubljanskem gradu, saj so našete turistične znamenitosti na prvih treh mestih med najbolj obiskanimi slovenskimi turističnimi znamenitostmi v letu 2004. Virtualni muzej je v primerjavi z letom 2003 dosegel 17 % rast obiskovalcev. Ob pogledu na indekse ugotovljamo, da je največjo rast dosegel bohinjski slap Savica, sledi rojstna hiša pisatelja Frana Saleškega Finžgarja v Doslovcih.

Ali Slovenci dovolj dobro poznamo naše znamenitosti?

- 7** Zanimiv je tudi podatek o tem, koliko slovenskih znamenitosti obišče Slovenci in koliko tujci. Glede na to, da je v Pivki jami in Črni jami v Postojni 92,5 % obiskovalcev tujcev, bi bilo

potrebno ugotoviti, ali Slovenci sploh dovolj dobro poznamo svoje znamenitosti. Če so nekatere znamenitosti mnogo bolj obiskane s strani tujcev, so najverjetneje tudi zares zanimive. Zakaj jih torej ne obiščejo tudi Slovenci? Odgovor na to vprašanje bi se lahko glasil: Slovenci raje zahajamo v že preverjene turistične kraje ter se ne poslužujemo raziskovanja nečesa novega. Ali se Slovenci sploh kdaj odpravimo na izlet po Sloveniji in natančno vemo, kaj vse lahko obiščemo? Kolikokrat se domači turisti sprašujemo »Kam pa naj gremo danes?« **Postojnsko jamo je prav tako obiskalo bistveno več tujcev kot slovenskih gostov – 91,4 % vseh obiskovalcev je bilo tujcev.** Ali to pomeni, da jo vsi Slovenci že poznamo? Glede na to, da je bilo v Postojnski jami skoraj 500.000 obiskovalcev, je očitno ta zanimivost vredna ogleda. Podobno je z Lipico, muzejem na Blejskem gradu, Škocjanskimi jamami – v vseh naštetih znamenitostih je več kot 60 % obiskovalcev tujcev. Po drugi strani ugotavljamo, da beležimo več domačih obiskovalcev v rojstnih hišah slovenskih književnikov, kar pa je logična posledica boljšega poznavanja slovenskih književnikov.

- 8** Ne pozabimo na Sečoveljske soline, ki so edine tradicionalne soline ob jadranski obali, kjer se še zmeraj poslužujejo značilne predelave soli, kakršne ni nikjer drugod po svetu. Gre za kulturno dediščino starih solinarjev. Žal soline obišče le dobrih 8 % tujih obiskovalcev. Tudi Arboretum Volčji Potok in Križno jamo obišče le nekaj odstotkov tujih obiskovalcev. Ali niso našete znamenitosti nekaj najlepšega, kar lahko ponudimo tujim gostom? Ali tujci res poznajo le Postojnsko jamo, Lipico in Bled?
- 9** Glede na ugotovitve iz opravljenih raziskav na STO imamo kar nekaj tujih potencialnih turistov, ki si želijo obiskovati turistične znamenitosti (tako kulturne kot športne), vendar se postavlja vprašanje, ali se bodo po ogledu Postojnske jame in Bleda vrnili v Slovenijo? Verjetno le, če bodo poznali še ostale znamenitosti, ki si jih pri naslednjem obisku lahko ogledajo.

30 najbolj obiskanih turističnih znamenitosti v letu 2004

Turistične znamenitosti	obiskovalci	indeks 04/03	iz Slovenije	iz tujine
1 Postojnska jama	498.694	103	8,6%	91,4%
2 Muzej na Blejskem gradu	187.834	108	36,1%	63,9%
3 Virtualni muzej in razgledni stolp na Ljubljanskem gradu	111.314	117	56,2%	43,8%
4 Koblarna Lipica	108.287	104	13,8%	86,2%
5 Predjamski grad	103.071	111	22,6%	77,4%
6 Škocjanske jame	89.700	119	23,4%	76,6%
7 Pokrajinski muzej Ptuj	74.345	125	76,8%	23,2%
8 Slap Slavica, Bohinj	73.976	146	55,9%	44,1%
9 Blejski Vintgar	65.534	109	51,9%	48,1%
10 Kobarški muzej	60.101	103	37,6%	62,4%
11 Stari grad Celine	59.650	101	82,3%	17,7%
12 Arboretum Volčji Potok	55.458	112	87,7%	2,3%
13 Savinjski gaj Mozirje	52.200	90	67,5%	12,5%
14 Loški muzej Škofja Loka	41.356	116	88,1%	11,9%
15 Tehniški muzej Slovenija, Bistra	37.959	100	94,9%	5,1%
16 Krajski park Soline Sečovelje	29.137	95	91,4%	8,6%
17 Akvarij Piran	28.572	96	61,5%	38,5%
18 Muzej premogovništva Slovenije, Velenje	28.494	97	89,5%	10,5%
19 Kartuzija Žiče	26.623	47	73,5%	26,5%
20 Belokranjski muzej Metlika	24.820	130	96,5%	3,5%
21 Parizanska bolnišnica Franja, Cerkno	22.997	88	63,3%	36,7%
22 Prirodoslovni muzej Slovenija, Ljubljana	22.717	126	84,7%	15,3%
23 Galerija Božidar Jakac, Kostanjevica ob Krki	21.343	77	81,9%	18,1%
24 Prešernova rojstna hiša, Vrba	21.230	94	97,8%	2,2%
25 Rudnik živega srebra Idrija – Antonjev rov, Idrija	20.724	97	76,4%	23,6%
26 Florina-mestni akvarij s terarijem, Maribor	19.218	87	90,7%	9,3%
27 Stara lekarna in minoritski samostan Olimje	18.954	125	67,0%	33,0%
28 Samostan Stična – Slovenski verski muzej	18.760	89	89,3%	10,7%
29 Podzemlje Pece – Turistični rudnik in muzej, Mežica	17.875	105	94,8%	5,2%
30 Narodni muzej Slovenije	16.724	74	77,8%	22,2%

Statistični urad RS (SURS) četrtletno objavlja podatke o obiskanosti turističnih znamenitosti. Podrobnejši pregled podatkov nam je dal zanimive izsledke.

Besedilo 2

Piranski forum

Kako obnoviti in urediti Piran?

Pobude za ohranitev kulturne dediščine in razvoj kulturnega življenja v mestu

1 Piran – Piranski forum je bil naslov včerajšnjega skupnega projekta dveh časopisnih hiš – Primorskih novic in Financ (podprli so ga Hoteli Bernardin in Hoteli Morje), ki so ga izpeljali v Tartinijevem gledališču, namenjen pa je bil temeljnim vprašanjem, ki tarejo prebivalce in podjetnike v Piranu in ob njem.

2 Za včerajšnji Piranski forum sta Nataša Ručna in Blanka Markovič s Financ pripravili filmski prispevek. Kaj je narobe s Piranom, zakaj mesta, ki je zaklad kulturne dediščine, turisti ne preplavljajo v večjem številu, kako se izogniti urbanističnim zadregam, zakaj je oživitev Pirana tudi želja portoroških hotelirjev, kakšne so smernice piranskega turističnega razvoja, kako pritegniti še več obiskovalcev, zakaj meščani niso vedno naklonjeni turizmu ... Kaj lahko za vse to naredi sama občina in kaj država? Na vsa ta vprašanja so poskušali odgovoriti tako strokovnjaki, upravni delavci, turistični podjetniki, novinarji in urbanisti kot tudi sami meščani. Skoraj vsi so soglašali, da stanje, kakršno je, ni najboljše, ne za prebivalce, še manj pa za podjetnike.

3 Prav zato je precej pozornosti vzbudila pobuda Staneta Valanta, predsednika uprave Nacionalne finančne družbe, med drugim večinskega lastnika Hotelov Bernardin, Hotelov

Piran in Metropol Group, ter županje Vojke Štular, da bi čim prej ustanovili Fundacijo Piran. Fundacija Piran naj bi bila ustanova, namenjena izključno podpori ohranjanja kulturne dediščine in razvoja kulturnega življenja v mestu. Povabilo k soustanoviteljstvu sklada bodo poslali na vsaj 60 naslovov. To naj bi bil eden od virov, s pomočjo katerih bi v prihodnjih letih začeli hitreje obnavljati staro mesto. Seveda bodo morali pripraviti prednostni seznam najpomembnejših naložb, s pomočjo katerih bi lahko mesto zadihalo s povsem drugimi pljuči. Že brez velikih razprav Pirančani vedo, da bi morale biti na prvem mestu primerne garažne hiše, obnovljeno in osvetljeno obzidje, vsaj najpomembnejši kulturni spomeniki (na primer cerkev sv. Jurija), podporni cerkveni oboki, piranska Punta s svetilnikom in Marijo Zdravja, infrastruktura, kopališča ... Sicer pa so včeraj v Piranu zbrali dovolj predlogov in pobud, da bi lahko bili rezultati tudi kaj kmalu opazni. Le rokave bo treba bolj zavihati!

Boris Šuligoj

Zaklad kulturne dediščine – Pirančani upajo, da bo Fundacija Piran kulturnega življenja.

Delo, sreda, 13. april 2005.

A – bralno razumevanje

Natančno preberite besedili in rešite naloge.

1. Kako imenujemo trditev v 1. odstavku besedila 1?

- a) termin
- b) definicija
- c) diskusija
- č) opis

(1 točka)

2. Komentirajte uporabo členkov *kar* v 2. povedi 2. odstavka besedila 1 (*Zanimiv je podatek ...*) in *le* v zadnji povedi istega odstavka (*Le osem odstotkov ...*). S katerima besedama ju lahko nadomestimo?

Kar

Pomen: _____

Le

Pomen: _____

(2 + 2 = 4 točke)

3. Ali je trditev v 3. odstavku besedila 1 »Med tujimi turisti, ki so navedli, da so jim kulturne zanimivosti pomembne, najbolj izstopajo Italijani.« resnična, glede na podatke na koncu odstavka?

DA NE

(3 točke)

4. Kje se po avtoričini interpretaciji zvečer najraje zadržujejo angleški in belgijski turisti (v Sloveniji)?

Zakaj? _____

(1 + 2 = 3 točke)

5. a) Po čem (katerih podatkih) avtorica presoja vrednost obiska Postojnske jame?

b) Ali avtorica pojmuje rojstne hiše slovenskih književnikov enakovredno kot druge znamenitosti, ki jih obiskujejo tujci?

DA NE

Po čem tako presojate? _____

(1 + 2 = 3 točke)

6. Po čem avtorica sklepa, da Slovenci ne poznajo svojih znamenitosti?

(2 točki)

7. Komentirajte avtoričino trditev » Slovenci raje zahajamo v že preverjene turistične kraje ter se ne poslužujemo raziskovanja nečesa novega.«, glede na nadaljnjo trditev, da Postojnsko jamo obišče več tujih (91,4 %) kot domačih obiskovalcev.

(3 točke)

8. Kako po avtoričinem mnenju Slovenija trži Sečoveljske soline?

(2 točki)

9. Kaj bi morali storiti (po avtoričinem mnenju), da bi tuje goste ponovno pritegnili v Slovenijo?

(3 točke)

10. Avtorica besedila 1 interpretira statistične podatke:

- a) objektivno strokovno,
b) precej subjektivno.

(1 točka)

Izpišite dve povedi, ki vašo odločitev/trditev utemeljujeta.

(2 točki)

11. Čemu je bil organiziran Piranski forum? (Glejte besedilo 2.)

(2 točki)

12. Kakšno vlogo naj bi imela Fundacija Piran?

(1 točka)

13. Primerjajte obe besedili in zapišite,

a) kateri osnovni vir je bil uporabljen za pisanje;

v besedilu 1 _____

v besedilu 2 _____

(2 točki)

b) katerima besedilnima zvrstema ustrežata.

Besedilo 1 _____

Besedilo 2 _____

(2 točki)

B – poznavanje jezika in tvorjenje besedila

1. Preberite geselski članek *spomenik* iz SSKJ.

spomenik -a m (i) *kiparsko ali arhitekturno delo v spomin na določeno osebo, določen dogodek: postaviti, zgraditi spomenik; bronast, kamnit, lesen spomenik; spomenik iz črnega marmorja; spomenik v obliki obeliska / odkriti spomenik / tu stoji spomenik slavnega pesnika, slavnemu pesniku / nagrobni spomenik; spomenik padlim partizanom / zakon o varstvu spomenikov; pren. v romanu je pisatelj postavil materi veličasten spomenik // s prilastkom kulturna stvaritev, pomembno delo iz preteklosti: ta grad je spomenik renesančne umetnosti / arheološki, umetnostnozgodovinski spomeniki; glagolski spomeniki slovanska besedila, zapisana v glagolici; naravni spomenik primerke žive ali nežive narave, ki ima zaradi značilne oblike ali redkosti poseben kulturni, znanstveni pomen; rokopisni spomeniki ♦ lit. brižinski spomeniki najstarejši ohranjeni zapisi v slovenskem jeziku*

Iz slovarskega članka izpišite pomen, ki ustreza pomenu kulturno-zgodovinski spomenik iz priloženega besedila.

(1 točka)

2. Na črte pred pomenskimi razlagami zapišite ustrezno številko v slovenščino prevzete besede. (Ena razlaga je odveč.)

1. panorama	_____	a) smotrno razporejen nasad različnega drevja za študijske namene
2. veduta	_____	b) pokrajina, ki se vidi z določenega, navadno višjega mesta
3. identiteta	_____	c) skupek dosežkov, vrednot človeške družbe kot rezultat človekovega delovanja, ustvarjanja
4. arboretum	_____	č) skladnost, ujemanje podatkov z resničnimi dejstvi, znaki, istovetnost
5. kultura	_____	d) izsek iz mesta ali pokrajine, ki se vidi z določene točke
	_____	e) vse lastnosti, značilnosti, ki jih ima človek

(5 točk)

3. Besedo *legenda* uporabite v dveh povedih tako, da boste dokazali njeno večpomenskost.

Prvi pomen:

Drugi pomen:

(3 točke)

4. Iz glagola *ponuditi* tvorite samostalnike:

a) za to, kar se ponudi _____

b) za tistega, ki ponuja _____

(2 točki)

5. Iz naslednjih besed tvorite pridevnike in pridevniške besedne zveze:

naravna lepota _____

dobro poznamo _____

čim prej _____

logična posledica _____

(4 točke)

6. Glagolu dopišite samostalnik v ustreznem sklonu in v oklepaju navedite, za kateri sklon gre.

analizirati _____ ()

zavedati se _____ ()

naleteti _____ ()

(6 točk)

7. V naslednji povedi izboljšajte besedni red:

Naših anketirancev podrobneje nismo spraševali, katere so znamenitosti obiskali, ker se bi v množici podatkov ne znašli najbolje.

(2 točki)

8. Drugo poved drugega odstavka v besedilu *Kako obnoviti in urediti Piran? (Kaj je narobe s Piranom, ...)* natančno preberite, prikažite njeno skladijsko sestavo in poimenujte odvisnike.

Prikaz

Vrsta odvisnika

(2 točki)

9. Samostalnika *znamenitost* in *naložba* postavite v orodnik ednine in orodnik dvojine.

Orodnik ednine

Orodnik dvojine

(4 točke)

10. Zapišite ustrezne predložne zveze za izražanje prostorskih razmerij.

	Kje	Od kod	Kam
Postojnska jama	<hr/>	<hr/>	<hr/>
virtualni muzej	<hr/>	<hr/>	<hr/>
Savinjski gaj	<hr/>	<hr/>	<hr/>
podzemlje Pece	<hr/>	<hr/>	<hr/>
Kartuzija Žiče	<hr/>	<hr/>	<hr/>

(5 točk)

11. Odpravite pravopisne napake.

V gradu na fužinah si je mogoče ogledat stalno rastavo arkiteta Jožeta Plečnika. Pobudo za njo je dal arhitekt Boris Podrecca Tržaški Slovenec ki živi in dela na dunaju. V projektu so sodelovali arhitekturni muzej Ljubljana ter strokovnjaka Dr. D. Prelovšek in L. Gostiša.

(5 točk)

12. Kateri glagolski čas je uporabljen v prvem odstavku besedila Kako obnoviti in urediti Piran?

(1 točka)

PAGINA BIANCA